

Flood - protect yourself from animal and insect related hazards

ምግብዎን - አደገኛ ከሆነ እንስሳና ተባይ መከላከል

Amharic

በጎርፍ በተበከለ ቦታ ሲመለሱ የዱር አራዊት ማለት አይጠኝ፣ እባቦች፣ ወይም ቢራቢሮዎችን ያካተተ እንዳለበት ማስተዋልና በቤትዎ ውስጥ፣ በመጠለያ ወይም አትክልት ቦታ ሊያደፍጡ ይችላሉ።

136 186 በማነጋገር በቅርብ ያለ እባብ ለመያዝ የተፈቀደለትን ስም ማግኘት ይሆናል።

በአጠቃላይ:

- የዱር አራዊትን ወይም የጠፉ እንስሳትን ማስወገድ። ስለ እንስሳት ለመደራደር ምክር ለማግኘት የአካባቢዎን ምክር ቤት፣ የእንስሳት መጠለያ ወይም የእንስሳት ሐኪም ማነጋገር።
- አይጠኝ እንዳያበላሹት ሁሉንም የምግብ ምንጮች በጥንቃቄ ማስቀመጥ።
- እባቦችን መከታተል።
- በጎርፍ ውሃ ላይ የወባ ትንኝ በፍጥነት ሊራባ ስለሚችል ያስቸግራል።
- የቤት እንስሳትና ሌሎች እንስሳት ሲሞቱ በተቻለ መጠን ማንሳትና ማስወገድ ያስፈልጋል። በጥንቃቄ ስለማንሳት ምክር ለማግኘት የአካባቢዎን ምክር ቤት ወይም የእንስሳት ሐኪምን ያነጋግሩ።

በእባብ ከተነከሱ:

- ለህክምና ይረዳ ዘንድ የእባቡን ቀለም ወይም ቅርጽ ለማስታወስ መሞከር።
- በተነከሱበት አካባቢ ያለውን ቆዳ አለማጥብ።
- ረጋ ብሎ መቆየትና ወዲያውኑ የህክምና እርዳታ ማድረግ።
- በቀጥታ ወደ ሆስፒታል መሄድ ካልቻሉ፣ ከልብዎ በታች የተነደፉ ከሆነ ገደም ብሎ ወይም ቁጭ ብሎ የመጀመሪያ እርዳታን መውሰድ። የተነደፈውን አካል በንጹህ፣ ደረቅ መሸፈኛ ወይም በፋሻ አድርጎ መጠቅለል፣ ከተቻለም እጅ እግርን መለያየት።
- መርዙን ለማስወገድ ትንሽ ቆዳን አለመቁረጥ ወይም ከቁስሎ ላይ መርዙን ለመምጠጥ መሞከር ይሆናል።
- አልኮል አለመጠጣት ይሆናል።

ከእባቦች ጋር ስለመደራደር

እንደሌሎች ነዋሪዎች በጎርፍ ጊዜ እባብም ሊፈናቀል ይችላል። በመጨረሻም በመጋዘን፣ በቤቱ ውስጥና ሌሎች ህንጻዎች ላይ መጠለያና ምግብ ለማግኘት ሊፈልግ ይችላል። እባብ በተበላሹ የህንጻ አካላትና በስብርባሪ ላይ በበለጠ ይገኛሉ።

ሽረራቶች

ቀይ ጀርባ ባለው ሽረራት ከተነደፉ:

- የተበከለውን ቦታ በደንብ ማጠብና በታሰረ በረዶ ወይም በበረዶ ውሃ በማጽዳት ህመሙን ማስወገድ።
- በቀይ ጀርባ ያለው ሽረራት ሲነደፉ በሃይል መጫካ አይመረጥም አለበለዚያ ህመሙን ያባብሰዋል።
- ወዲያውኑ የህክምና እርዳታ ያስፈልጋል።

ከቤት ውጪ ሲሆኑ:

- ጠንካራ የሆነ የሥራ ቦት ጫማና ጓንት፣ እግርዎን ለመከላከል ረጂም ሰራ ማድረግ ነው።
- ፍርስራሹን ሲጠርጉና ሲያነሱ እግርዎና እጅዎ የት እንደሚያሳርፉ መከታተል ይሆናል።
- እባብ ካዩ ቀስ ብለው ከባቡ መራቅና ወደፊለገበት አቅጣጫ እንዲሄድ ማድረግ ነው። እባቡን አለመንካት።
- ስብርባሪው የእባብ ምግብ የሆኑትን አይጠኝ፣ እንሸላሊትና ተባዮችን ሊያመጣ ስለሚችል በተቻለ ፍጥነት ፍርስራሹን ከቤትዎ ማስወገድ ነው።
- እባብ በውሃ ውስጥ መዋኘት እንደሚችል ማወቅና ታዲያ ከመሬት ከፍታ ቦታ ላይ ለመሆን መሞከር ነው።

በሌላ ሽረራት ሲነደፉ:

- በሳሙናና በውሃ አካባቢውን ማጠብ።
- ህመሙ የተነከሱበት የሚያም ከሆነ ቀዝቃዛ/ፓክ ማስቀመጥ።
- ለአብዛኛው በሽረራት መነደፍ ሌላ የመጀመሪያ እርዳታ አያስፈልገውም።
- ችግሩ እየባሰ ወይም ቀጣይ ከሆነ ለሐኪምዎ ያነጋግሩ።
- ከተቻለ ሽረራቱን መያዝና ችግር ካለበት ማወቅ ይገባል።

በቤት ውስጥ ሲሆኑ:

በቤትዎ ውስጥ እባብ ካገኙ አይደንግጡ:

- እባብን ያለምንም ችግር ማስወገድ ከሚችሉ የሆኑ ሰዎች ላይ ምክር ያስፈልጋል። የምጣኔና የአካባቢ መምሪያን

አይጠኝን መከላከል

- አይጠኝ በሽታ ስለሚሸከሙ አስቸጋሪ ናቸው።
- በአይጠኝ መጠለያ አካባቢ የምግብ አይነቶችንና እቃዎች ማስወገድ።

- ከተጠቀሙ በኋላ ወዲያውኑ የማብሰያ እቃዎችንና ሰህናትን ማጠብ።
- በተቻለ መጠን ቆሻሻዎችንና ስብርባሪዎችን ማስወገድ ይሆናል።
- የአይጥ መርዝ ወይም ወጥመድ ማስቀመጥ ይሆናል።

የወባ ትንኞችን ስለማስወገድ

- በቪክቶሪያ ውስጥ አንዳንድ የወባ ትንኞች በሽታዎችን ሊሸከሙ ሲችሉ እነዚህም የሮዝ ወንዝ ቫይረስ/Ross River virus ወይም የባርማህ ጫካ ቫይረስ/Barmah Forest virus ያካተተና በትንኞች መነደፍ አማካኝነት ከሰው ወደ ሌላ ሰው ይተላለፋል።
- በዝናብና ጎርፍ የውሃ ማጠራቀሚያ ገንዳዎች ስለሚፈጠሩ ታዲያ የትንኞች ቁጥር ይጨምራል።

በወባ ትንኝ እንዳይነደፉ መደረግ ያለባቸው ነገሮች:

- ከትንኞች እራስዎን ማግለል።
- ረጅም ስራ፣ ካልሶች፣ ረጂም እጅታ ያለው ሸሚዝ መልበስና N, N-Diethylm-toluamide (DEET) ያለውን ተባይ መከላከያ ወይም በቆዳዎ ላይ pircaridin የተባለን ማድረግ።
- በመከላከያ ውጤቱ ላይ ያለውን መመሪያዎች መከተል ነው።
- ለታዳጊ ህጻናት ይህንን መከላከያ ሲጠቀሙ ጥንቃቄ ማድረግ ነው። የህጻናት እጅ ዓይን ወይም አፍን ሊነካ ስለሚችል በነዚህ አካላት ላይ ማስወገድ።

በቤትዎ አካባቢ ያለን የትንኝ ክምችት ለመቆጣጠር የሚረዳ:

- በተለይ በቤት ውጭ የታቆረ ውሃን ክፍት በሆነ ማጠራቀሚያ ላይ መተው፣ ማለት እንደ የአበባ ማስቀመጫ፣ የማይጠቅም ጣሳ፣ ጎማ ወይም ባድሊ ናቸው።
- ሁልጊዜ በተወሰነ ጊዜ የቤት እንስሳትን የውሃ መጠጫ መቀየር።

ዝንቦች

- ዝንቦች በሽታን የሚሸከሙና አስቸጋሪ ፍጥረት ናቸው።
- ምግብና ቆሻሻ ከተጠራቀመ የዝንቦች ማራቢያ መንስሄ ይሆናል።
- በተቻለ መጠን የምግብ ትርፍራፊን ማጽዳት ይሆናል።

ለበለጠ መረጃ

በእንስሳት ወይም በዝንብ ከተነደፉ ወይም ጉዳት ከደረሰብዎ ወዲያውኑ የህክምና እርዳታ ያስፈልግዎታል።

ስለ ፈቃድ ያለው እባብ ያሻገሩት መረጃ ለማግኘት በምጣኔና አካባቢያዊ መምሪያ፣ የደንበኛ መረጃ አቅርቦት ማእከል በስልክ 136 186 ደውሎ ማነጋገር።

ስለጎርፍ እውነታ ወረቀት ሌላ የህዝብ ጤና

- ከአደገኛ ጎርፍ — ጤንነትዎንና ደህንነትዎን ስለመከላከል
- የመብራት ሃይል ሲጠፋ - ሌላ አማራጭ የሆነ ያለችግር የነዳጅና የኤሌትሪክ ጀነራቶር መጠቀም
- ምግቦች — ሲሻግትና የርስዎ ጤንነት

ተጨማሪ ወረቀቶችን ለማግኘት ከአካባቢ ጤና ጥበቃ ክፍል በድረገጽ:

www.health.vic.gov.au/environment/emergency_mgmt/index.htm ማውጣት ይቻላል።

መጥቀሻ ጽሁፎች

ከእንስሳትና ተባይ በተያያዘ እራስዎን መከላከል። ከተፈጥሮ መዓትና ቅዝፈት (2005) በጤናና ሰብአዊ አገልግሎት መምሪያ፣ የበሽታ መቆጣጠሪያና መከላከያ ማእከል/CDC

ከጎርፍ ወይም መአበል (2002) በኋላ ስለ እባቦች ለመደራደር ከኖርዝ ካሮሊና ዩኒቨርሲቲና ከተባበሩት መንግስታት የእርሻ መምሪያ ጋር ይሆናል (North Carolina State University & US Department of Agriculture)።

የወባ ትንኝ በሽታዎችን መሸከም ይችላል (2007) የተሻለ የጤና ማሰራጫ፣ በቪክቶሪያ ሰብአዊ አገልግሎት መምሪያ።

መነደፍና ነቃጠል፣ ለመጀመሪያ እርዳታ (2007) የተሻለ የጤና ማሰራጫ፣ በቪክቶሪያ ሰብ አዊ አገልግሎት መምሪያ።

